

په هلمند پوهنتون کې د کارکونکو پر اجراتو د امتیازاتو اغیزې

پوهنیار محمدنعیم کاکړ^{۱*}، پوهنیار عبدالملک نظري^۲، فریداحمد بارکزی^۳

^{۱،۲،۳،۴} اداره او تجارت خانګه، اقتصاد پوهنځی، هلمند پوهنتون

د مسؤل ایمیل آدرس: Mohammadnaimkakar5@gmail.com

لنډیز

د ا څېړنه په هلمند پوهنتون کې د امتیازاتو اغیزې د کارکونکو پر اجراتو تر عنوان لاندې ترسره شوې ده. د څېړنې موخه دا وه تر څو معلومه کړي، چې امتیازات د کارکونکو پر اجراتو او کړنو باندې د پام وړ اغیزه لري او کنه؟ په دې څېړنه کې د (Cross sectional design) څخه استفاده شوې ده. د څېړنې د پایلې د لاسته راوړلو په موخه د معلوماتو د راټولو لپاره یو معیاري پوښتنلیک کارول شوی دی. د نوموړي پوښتنلیک په ذریعه د هلمند پوهنتون د (۱۱۷) کارکونکو څخه معلومات راټول شوي او د (SPSS 27.0.2) پر مټ تحلیل شوي دي. د (SPSS) په مرسته معلومه شوه، چې د څېړنې پوښتنلیک د اعتبار په برخه کې د (corn Bach) (alpha ضریب (0.807) دی، چې دا د لوړ اعتبار ښودونه کوي. همدارنګه د (normality) په برخه کې د (skewedness) او (kurtosis) د ضریبونو په اساس معلومه شوه، چې د څېړنې لپاره راټوله شوي ډاټا نورمال ده. دا چې امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندې څومره اغیز لري د رېګریشن د د تیسټ په مرسته معلومه شوه چې د (Beta=2.81) او (Sig=0.018) په لرلو سره امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندې مثبت او د پام وړ تاثیر لري. همدارنګه د رېګریشن د تیسټ په واسطه داسې پایله لاسته راغله چې د (Beta=0.569) او (Sig=0.000) په لرلو سره مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندې مثبت او د پام وړ تاثیر لري. د رېګریشن د تیسټ په نتیجه کې د (Beta=-0.04) او (sig=0,959) ضریبونو په لاسته راوړلو سره د څېړنې پایلې وښودل چې غیر مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندې هیڅ د پام وړ تاثیر نه لري. په خلاصه ډول داسې داسې پایله لاسته راځي چې امتیازات او مالي امتیازات د هلمند پوهنتون د کارکونکو پر اجراتو باندې مثبت او د پام وړ تاثیر لري خو غیر مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندې تاثیر نه لري. د لاسته راغلي پایلې په اساس د هلمند پوهنتون اداري کارکونکي دي ته چمتو دي چې ده ښه امتیازي سیستم په موجودیت کې له ځان څخه لازياته او ښه کارکردګي وښيي. په یاده اداره کې (۶۳٪) کارکونکو پدې رضایت درلودې چې امتیازات دي د رتبې په اساس وویشل سي نو لهدا هلمند پوهنتون دي خپل امتیازاتي سیستم د شته پوهنتونو په پرتله ښه او د مالي امتیازاتو د ورکړې په برخه تادیات ترسره کړي ترڅو یوه قوي مسلکي او فعاله کاری قوه د خپلو اهدافو د لاسته راوړو په برخه کې ولري.

کلیدي کلیمې: امتیازات ، اجرات ، کارکونکي، او اغیزې

سریزه

څرنگه چې دا څرگنده ده چې د ننۍ نړۍ هر پرمختګ چې رامنځته کېږي که هغه د ساینس، سیاست، اقتصاد، ټولنپوهنې یا ورته برخو کې شتون لري نو یوازینی رېښه به یې څېړنه وېشو. ځکه چې د څېړنې پر مټ موږ هغه څه مومو چې هغه حقایق او یا هم د ټولنې اساسي واقعیت وي چې تر ډیره بریده یې پایلې نوي او زیاتې موثري وي.

د بشري سرچینو مدیریت چې د هرې ادارې لپاره خورا د پام وړ او مهمو مدیریتونو څخه شمیرل کېږي. د هغه مدیریت څخه عبارت دي چې د کارکونکو احتیاج، گمارنه، روزنه، ارزونه، او امتیاز سازي او همدارنگه د صحت او کاروي چاپیریال اړونده مسائل د عدالت او اونصاف د مقیاس په نظر کې نیولو سره تر بحث لاندې نیسي (Dessler, n.d.). دا چې د مدیریت د مختلفو برخو لرونکي دي د امتیازاتو برخه یې د کارکونکو او استخدام کونکي ترمنځ د یو مناسبې اړیکې تضمین کونکي برخه ده چې په کښې مالي او غیري مالي او نور تسویقي ورکړې رانغاړل کېږي. وکارکونکو ته مالي او غیري مالي او نوري تسویقي ورکړې په یو شکل نه په یو شکل ورکول د مستخدم او کارکونکو د یو منظمي او ټینګې اړیکې درامنځته کولو تضمین کوي، د امتیازاتو ورکړه د بشري سرچینو د مدیریت یو له ارزښتمندو برخو څخه ده چې د هڅونې او تسویق پر مټ د کارکونکو مولدیت ته پرورش ورکوي چې په عامیانه ډول دمزد د ورکړې او صحت اړوند اسانتیاوي او تادیات رانغاړي. د امتیازات ورکونکي مدیران خاصاً په تصدې سازمانونو کې د خاصو نورمونو په رامنځته کولو سره مالي امتیازات عرضه کوي ترڅو د کارکونکو څخه مطلوبې پایلې ومومي، ددې ترڅنګ غیري مالي امتیازات لکه د ماسومانو د تعلیم او صحت، د رتبې لوړوالی، د ظرفیت لوړونې اړونده مفت تېریننګونه هغه څه دي چې د با استعدادو او غوره کارمندانو په سازمان کې د پاته کېدو او مولدیت او کاري رقابت د رامنځته کېدو لاملونه ګڼي او د همدې اهدافو د لاسته راوړلو په موخه یې وخت په وخت وړاندې کوي. نو په دې سره امتیازات د بشري سرچینو د مدیریت لپاره یو اساسي ارزښت دي (Kushe & Lucky, 2022).

امتیازات د سیمو او سازمانونو او اداراتو په کچه په مختلفو شکلونو شتون لري. (Compensation Management, n.d.) یوازي دا د اهمیت وړنده چې په یو سازمان کې باید امتیازات په پریمانه شکل وجود ولري، دا موندل چې څه ډول امتیازات په یو اداره کې د کارمندانو د مولدیت د زیاتوالي او ددوي د تسویق لامل کېږي د ارزښت وړ موضوع ده. امتیازات په عمومي ډول په دوه سترو مالي او غیري مالي (پولي او غیري پولي) برخو چې په مستقیم او غیري مستقیم ډول ورکول کېږي ویشل سوي دي وروسته همدا برخي د سازمانونو په نظر کې نیولو سره

په مختلفو برخو ویشل سوي او د هغوي د اړتیا په نظر کې نیولو سره په هم هغو سازمانو کې د تطبیق وړ دي. په تصدي او خصوصي سازمانونو کې چې د زیات کاري لوډ لرونکي او هدف یې خاصاً په ګټه باندې راګرځي مالي (نغدي) امتیازات د زیات د پام وړ دي خو موږ داسې په ډاګه نه سو ويلي چې یو ډول د امتیازاتو په یو خاص سکتور یا سازمان کې مثبتې پایلې لرلې سي، انسانان و خپلو اړتیاوو ته په کتو امتیازاتو ته په پوره مانا اهمیت ورکوي ترڅو هغه اهداف چې دوي یې دي ته مکلف کړي چې د یو کارکونکي په نوم د یوې ادارې برخه سي په مکمل ډول مشبوع کړي، هغه ادارې چې د امتیازاتو د ورکړې نسبي او یا هم ضعیف سیستم لري د کارکونکو د تګ راتګ نسبت یې په څرګند ډول لوړ وي دا په دی معنا نه چې دوي به کارکونکو ته معاش یا مزد نه ورکوي، دلته دا مطرح کیږي چې کارکونکي د کارو کولو په جریان کې د کومو مالي او یا غیري مالي منابعو د لاسته راوړنې لپاره داسې کړنې ترسره کوي چې د همدې ادارې د ملا د تیر حیثیت لري که هغه پر وخت وظیفوي ترفیع، د معاش زیادښت، پوره واک او صلاحیت، بیمه، د سهام ورکړه، او یا نور ورته اشکال وي (Thesis et al., 2018). د بشري سرچینو مدیریت د امتیازاتو تر نامه لاندې عادي ورکړو څخه پیل تر هغه حده چې د سازمان یا ادارې په توان وي رانغاړي ترڅو د کارمندانو رضایت اعظمي کړي، چې مالي امتیازات اقتصادي اړخ لري لکه د معاش، حق الزحمه، مزد او داسې نور او غیري مالي امتیازات یې د مخکینو ورکړو برعلاوه ورکړې نغاړي (Baledi et al., 2020).

کارکونکي د خپلو اړتیاوو د پوره کولو په موخه د خپلو ټول فزیکي او ذهني وړتیا څخه په استفاده فعالیتونه اجرا کوي چې د اجرات په نامه سره یې د بشري سرچینو مدیریت معرفي کوي. (Year & Management, n.d). اجرات په عادي اصطلاح هغه خوځښت چې د یو کړنې د بشپړتیا لامل ګرځي او د پایلو لرونکي وي هغه که په ادارې او یا غیري ادارې محال کې وي همدا موضوع مطرح کوي. دا چې هره څیزه د یوې خاصې موخو د ترلاسه کول په هدف ترسره کیږي او مطلوبه پایله لري نو دا څیزه به په هلمند دولتي پوهنتون کې دا ومومي چې ددې ښونیزې ادارې لپاره د امتیازاتو کوم ډول د کارکونکو د رضایت لامل ګرځي ترڅو یاد بنسټ یې د خپلو بشري سرچینو د لاسه کارکردګي په موخه استفاده کړي.

د څېړنې ستونزه

امتیازات د یو ادارې د موخو په تعقیب کې موږ یو له هغو وسیلو څخه ګڼلې سو، چې ادارات یې د یوې وسلې په شکل کارولی سي ترڅو خپل اساسي او با ارزښته اهداف ومومي، دا ځکه چې امتیازات د کارمندانو د پام وړ څیز دی او دا هغه څه دي چې بشري کارګری قوي ته د کارکولو ځواک او انرژي سپاري. په هر سازمان کې که په نړیواله او یا هم په ملي او یا په ټیټه کچه

تر بحث لاندې ونیسو نو بشری نیرو به یې په راس کې موقیعت لري که موږ فعاله اوبا انرژي کاږه قوه ولرو نو هر څه به ممکن وي لامل یې همدا بشری نیرو گڼلی سو. نو امتیازات ددی با ارزښته ځواک د فعاله ساتلو لپاره د مثال په شکل (یو محرکه قوه بللی سو).

څنگه چي دا موضوع په ادارې چارو کې د بحث وړ موضوع ده نو ددی موضوع خپل هم د یو ادارې لپاره خورا د فهم وړ فکتور گڼلی سو. امتیازات هري ادارې د توان په اساس ددوي د کارمندانو د پام وړ فکتورونه دي نو د اړوند موضوع په اړه په جلال اباد پوهنتون کې یو څېړنه هجرت الله (Adil et al., 2020) او بله څېړنه په کاردان پوهنتون (Mohammadi, 2021) کې ترسره کړي دي ترڅو دا وگوري چي امتیازات د کارکوونکي پر اجراتو څنگ تاثیر لري. نو څېړونکي د همدې موضوع اړوند څېړنه کړي ترڅو څرگنده کړي چي د امتیازات او د امتیازاتو کوم ډول په هلمند پوهنتون کې د پام وړ تاثیر او اړیکه لري او یا نه .

د څېړني پوښتني

1. ایا د امتیازاتو او اجراتو تر منځ اړیکه شتون لري؟
2. ایا د مالي امتیازاتو او د کارکوونکو د اجراتو تر منځ اړیکه شتون لري؟
3. ایا د غیری مالي امتیازاتو او اجراتو تر منځ اړیکه شتون لري؟

د څېړني موخي

- ددی څېړنی اساسي موخي په لاندې ډول دی چي د څېړني په پایله کې به وموندل سي .
1. د امتیازاتو او اجراتو تر منځ اړیکه څرگندول.
  2. د مالي امتیازاتو او د کارکوونکو د اجراتو تر منځ اړیکه معلومول.
  3. د غیری مالي امتیازاتو او اجراتو تر منځ اړیکه معلومول.

د څېړني فرضیئ

- H_0 : امتیازات د کارکوونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر نه لري.
- H_0 : غیری مالي امتیازات د کارکوونکو پر اجراتو باندي مثبت او د پام وړ تاثیر نه لري.
- H_0 : مالي امتیازات د کارکوونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر نه لري.

مواد او کړنلاره

دلته دڅېړنې د تگلارې او ډیزاین په هکله معلومات وړاندې کيږي چې څېړنه د کم ډیزاین او کومې تگلارې په اساس ترسره سویده او همدارنګه به د څېړنې د ډاټا ټولولو طریقه، د نمونې نیونې طریقه او د پوښتنپاڼې جوړښت، د معلوماتو د تحلیل تخنیکونه او نور اړین مسایل وڅیړل سي.

په دې څېړنه کې ده تشریحي څېړنې (Descriptive Research) څخه استفاده سوي ده او د میتود اړونده د کمې (Quantitative) میتود څخه استفاده سوي ده. د دې ډیزاین د استفاده کولو ترشا فلسفه داده چې دلته یوازې یو څه په وضاحت رسیږي او یا هم را برسیږي کيږي ترڅو بې په وړاندې د پام وړ تدابیر ونیول سي یعنی دلته یوازې د څه، څومره او څنګه پوښتنې جواب مومي د یوې موضوع د جوړښت، پیدایښت او ورته ریښوي موضوعات اړونده کم څه نه ترسره کوي یعنی د ولې او څه شی پوښتنې نه ځواب کوي، همدارنګه د دې څېړنې لپاره د (Cross Sectional Design) څخه استفاده سوي ده.

د څېړنې نمونه ګیري

دا چې دا څېړنه یو کمې او کیفی څېړنه ده چې یو ځانګړې محدودیت لرونکې ده یعنی په هلمند پوهنتون پورې ارتباط لري نو د څېړنې نمونه ګیري د (مورګن) د جدول پراساس ټاکل سوي ده. لامل یې دادی چې د څېړنې نفوس کم او معلوم مقدار دی نو د څېړنې مجموعی نفوس (۱۷۰) او نمونه یې (۱۱۸) ټاکل سوي ده چې د څېړنې د (۸۰) سلنه نفوس نمایندګي کوي.

د ډاټا د تحلیل (Data analysis)

د اړوند څېړنې ډاټا د (SPSS) په مرسته تحلیل سوي او ځینی احصائیوي تخنیکونه کارول سوي دي چې عبارت دی له تشریحي احصائیو (descriptive statistics)، (Regression analysis)، (correlation).

نتیجه او مناقشه

د ځواب ورکوونکو پیژندنه

په دې څېړنه کې د هلمند پوهنتون برحاله کارمندانو برخه اخیستې ده چې (۱٪) دکتورین او (۴۰٪) ماسټران او (۴۷٪) یې لیسانس او (۱۲٪) یې دولسم پاس کارکونکي وه. د عمر په لحاظ هغه کسان چې (۲۵) کاله عمر لرونکي وي د څېړنې (۲۲،۴٪) برخه تشکیلوي او هغه کسان چې عمر

بي ۲۶-۴۰ کلو پوري دی د څېړنې (۷۰٪) برخه جوړوي او هغه کسان چي عمر يي ۴۰-۶۰ کلو پوري وي د څېړنې (۴,۵٪) جوړوي او هغه کسان چي عمر يي ۶۰ کاله وي (۳,۰٪) برخه تشکیلوي.

Normality Analysis

په څېړنه کي دا تحليل په دی موخه ترسره کيږي چي وگورو چي داتا نورمال توضیح سوي او که غيري نورماله نو دلته د یاد موخو په یاد سره دا تحليل ترسره سوي دی او داسي تحليل او جدول يې وړاندی کيږي.

۱. جدول: د څېړنې د داتا د نارملتي کتلو لپاره د Skewedness او Kurtosis پایلي

Variable	No-of-Statistics	Skewedness		Kurtosis	
		Statistics	Std.Err	Statistics	Std.Err
Methods	67	.347	293	.521	.578
Non-financial compensation	67	.991	293	.500	.578
Financial compensation	67	.392	293	-.310	.578
Performance	67	.150	293	-.626	.578

منبع: د څېړونکي خپل تحليل

(Skewedness) داتا نارمال حالت د اوسط څخه څرگندوي چي د انحراف سطحه يي د منفي او مثبت (۳) ترمنځ ده او (kurtosis) بيا د داتا نسبي لوړوالي ښيي چي ضريب يې د منفي او مثبت (۵) ترمنځ دي. نو دا چي skewedness يې .150, .392, .991, .347 او kurtosis يې .521/ 0.500/ 0.310 / 0.6360 نو پایلو ته په کتو داتا نارمل توزیع سوي ده.

Reliability Test

د څېړنې د اعتبار ټیسټ په څېړنه کي د شته متحولینو ترمنځ داخلي ثبات ښیي او دا څرگندوي چي د څېړنې پایلي څومره دقت او اعتبار لري. دلته د corn Bach alpha څخه د څېړنې د ۳۸ items او متحولینو اعتبار ښودلو په موخه استفاده سوي چي corn Bach alpha ضريب د ۱۰۰ ترمنځ دي هر څومره چي دا ضريب ۱ ته نیردي کيږي د لوړ اعتبار ښودنه کوي.

۲. جدول: د څېړنې د اعتبار د کتلو لپاره د (Corn Bach Alpha) د ضریبونو پایلې

Variables	Corn Bach Alpha	No, if Item
Methods that effect compensation	.571	9
Financial compensation	.659	12
Non-financial compensation	.659	12
Performance	.634	8
Overall reliability	.807	38

منبع: د څېړونکي خپل تحلیل

د یادي څېړنې د کورنېک الفا ضریف ته په کتو چې $0.571 / 0.659 / 0.634$ دی نو د متحولینو تر منځ خپل منځی اړیکه مثبت او د اعتبار وړ اړیکه شتون لري او په عموم کې د ټولې څېړنې د اعتبار ضریب 0.807 دی چې مثبت او د پام وړ ارزښت لري .

Correlation Matrix Analysis

ددې تحلیل په مټ په څېړنه کې د تابع او ازاد متحولینو ترمنځ خطی اړیکه څرگندېږي چې دا اړیکه په دوه ډوله ویشل سوي ده (مثبه اړیکه) چې یو متحول په زیاتیدو سره بل متحول هم زیات سي ، او بله بې (منفی) اړیکه ده چې مطلب یې دادی چې د یو متحول په زیاتیدو سره بل متحول په هم هغه اندازه کم سي ، نو دلته د امتیازاتو اړیکه د اجرائو سره د همدغه احصایوي تخنیک په مرسته ترسره کیږي. نو دا چې correlation Matrix په څېړنو کې د ازاد متحول او تابع متحول او ازاد او ازاد متحولینو ترمنځ د اړیکو د ښودولو په موخه وړاندې کېږي ، چې ضریب یې ۱-۰ ترمنځ دي.

۳. جدول: د Correlation Matrix پایلې

Correlation Matrix	Method	1.00			
	Non-financial IDV	.555	1.00		
	Financial IDV	.735	.249	1.00	
	Dependent Variable	.833	.613	.476	1.00

منبع: د څېړونکي خپل تحلیل

دا چې د ازاد متحول (Non- Financial) او تابع متحول (performance) تر منځ (0.833) مثبت او د پام وړ خطي اړیکه او همداسې د مالي (financial) ازاد متحول او تابع متحول (performance) ترمنځ (0.613) مثبت او د پام وړ اړیکه شتون لري خو د مالي او غیري مالي یعنی ازادو متحولینو ترمنځ بیا د تابع متحول په نسبت کمه (0.476) خو مثبت اړیکه لري نو داسې پایله لاسته راځي چې د ټولو متحولینو ترمنځ مثبت او د ارزښت وړ اړیکه شتون لري.

د Exploratory factor analysis (EFA) پایلي

په دغه څېړنه کې د Kaiser-Meyer-Elkin (KMO) قیمت (0.798) دی، دا ښيي چې پاتا د Principal component analysis (CPA) تحلیل لپاره مناسبه او د استفادي وړ ده. او په دغه څېړنه کې د (KMO and Bartlett's Test of Shpericity) د د وارو تیسټونو پایلي د ارزښت او اهمیت وړ دي او همدارنګه په دې څېړنه کې د نموني دقت زیات او باوري دی.

۴. جدول: د EFA پایلي

Kaiser-Meyer-Elkin Measure of Sampling Adequacy	.798
Bartlett's Test of shpericity Approx.Chi-square	31.547
Df	6
Sig.	.000

منبع: د څېړونکو خپل تحلیل

Regression analysis

د Regression تحلیل لپاره R او R-Square تشریح کول ډیر ضروري دي، د لاندې جدول څخه لاسته راغلي پایلي ښيي چې (R=0.476) دی، نو داسې نتیجه لاسته راځي چې ټول ازاد متحولین (امتیازات) د تابع متحول (اجرااتو) سره (47.6%) مثبت اړیکه لري. داغه ډول R-Square موږ ته د ازادو متحولینو تاثیرات پر تابع متحول راښيي. د لاندې جدول څخه لاسته راغلي پایله ښيي چې (R-square=0.227) نو داسې ویلای سو چې د ټول ازاد متحولین پر تابع متحول باندې (22.7%) تاثیر لري، یا هم داسې ویلای سو چې ټول ازاد متحولین په تابع کې (22.7%) سلنه تغیرات تشریح کولای سي.

۵. جدول: د Regression analysis پایلې

Model	R	R – Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.476	.227	.203	.49956

a. Predictors: (Constant), Financial compensation, Non-compensation

منبع: د څېړونکو خپل تحلیل

د فرضیو ازمینښت (hypothesis testing)

په دې برخه کې څېړونکي د خپل څېړنې فرضيې د Regression او coefficient تحلیلونو په مرسته ازمینښت کوي. د فرضیو د ازمینښت په برخه کې د B او sig د ضریبونو څخه استفاده کېږي، که چیرې د B ضریب مثبت او sig صفر یا صفر ته ډیره نږدې وه، نو داسې پایله لاسته راځي چې ازاد متحول پر تابع متحول مثبت او د پام وړ تاثیر لري.

۶. جدول: د coefficient تحلیل

Model	B	Std. Error	Beta	T	Sig
Constant (Compensation)	1.677	1.677		6.242	.000
Performance	.281	.281	.288	2.422	.018

منبع: د څېړونکو خپل تحلیل

	Unstandardized Coefficient		Standardized coefficient		
Model	B	Std. Error	Beta	T	Sig
Constant	1.079	..303		3.566	.001
Nonfinancial	-.004	.068	-.006	-.052	.959
Financial	.569	.135	.478	4.212	.000

منبع: د څېړونکو خپل تحلیل

لومړۍ فرضیه

Ho: امتیازات د کارکوونکو پر اجرائو باندې مثبت او د پام وړ تاثیر لري.

H1: امتیازات د کارکونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر نه لري.

د ۶م جدول له پایلې څخه دا جوته کيږي چې امتیازات یا (compensation) د ($Beta=2.81$) او ($Sig=0.018$) په لرلو سره د کارکونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري نو د څېړني صفری فرضیه قبوله او بدیله فرضیه ردیږي.

دوهمه فرضیه

Ho: غیري مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندي مثبت او د پام وړ تاثیر لري.

H1: غیري مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو باندي مثبت او د پام وړ تاثیر نه لري.

د ۶م جدول څخه داسي پایله لاسته راځي چې غیر مالي امتیازات (Non-financial compensation) د ($Beta=-0.04$) او ($sig=0,959$) ضریبونو په لرلو سره د کارکونکو پر اجراتو مثبت خو د پام وړ تاثیر نه لري، په دي اساس د څېړني بدیله فرضیه قبوله او صفری فرضیه ردیږي.

دریمه فرضیه:

Ho: مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري.

H1: مالي امتیازات د کارکونکو پر اجراتو مثبت اود پام وړ تاثیر نه لري.

د ۶م جدول څخه داسي پایله لاسته راځي چې مالي امتیازات (Financial compensation) د ($Beta=0.569$) او ($Sig= 0.000$) ضریبونو په لرلو سره د کارکونکو پر اجراتو باندي مثبت او د پام وړ تاثیر لري، نو په همدې اساس د څېړني صفری فرضیه قبوله او بدیله فرضیه ردیږي.

مناقشه (Discussion)

د ا چې دا څېړنه په هلمند پوهنتون د کارکونکو پر اجراتو د امتیازاتو د اغیزو تر عنوان لاندې ترسره سوي او لاسته راغلي پایله ښيي چې امتیازات (compensation) د ($Beta=0.281$) او ($Sig=0.018$) په لرلو سره د کارکونکو پر اجراتو مثبت اود پام وړ تاثیر لري نو دی ته ورته څېړنه قیس محمدی په کاردان پوهنتون کي په لاس راوړی ده او ویلی یې دي چې امتیازات د کارکونکو پر کړنو پوره اود پام وړ تاثیر لري. (Adil et al., 2020)

همدارنگه څېړني د مالي امتیازاتو په برخه کي داسي پایله لاسته راوړه چې مالي امتیازات د ($Beta=0.569$) او ($Sig= 0.000$) په لرلو سره د کارمندانو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري نو د دغې موضوع اړوند د HABTAM ABEBE په نامه څېړونکي دهند هیواد (KALITY FOODS)

(MANUFACTURING FACTORY) خوراکي توکو یوې تولیدی تصدی کې ترسره کړی او داسې پایله یېلاسته راوړې ده چې ($r = .904, P < .001$) په لرولو سره د مالي امتیازاتو د کارمندانو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري. او په همدې ډول د غیري مالي امتیازاتو اړونده چې زموږ څېړنې کومه پایله لاسته راوړې ده ($Beta = -0.04$) او ($sig = 0.959$) یاد څېړونکي هم په خپله څېړنه کې همداسې پایلې ته رسیدلې دي او داسې یې وړاندې کړيدي ($\beta = -.016, P = .707$) چې وايي غیري مالي امتیازات د کارمندانو پر اجراتو کوم د پام وړ تاثیر نه لري.

پایله

دا څېړنه په هلمند پوهنتون کې د کارکوونکو پر اجراتو د امتیازاتو اغیزو ته عنوان لاندې ترسره سوي ده، چې د Cross sectional سروی له لارې د هلمند پوهنتون د (۱۱۷) کارمندانو څخه د یو جوړ سوي پوښتنلیک په ذریعه معلومات راټول سوي او د (SPSS.27 version) په مرسته تحلیل سوي دي. د څېړنې پایلې داسې څرگنده کړه چې د ($Beta = 281$) او ($Sig = 0.018$) په لرولو سره امتیازات د کارکوونکو په اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري، همدارنگه څېړنې وښودل چې مالي امتیازات د ($Beta = 0.569$) او ($Sig = 0.000$) په لرولو سره د کارکوونکو پر اجراتو مثبت او د پام وړ تاثیر لري، خو د غیر مالي امتیازاتو په برخه د څېړنې څخه داسې پایله لاسته راغله چې غیر مالي امتیازات د ($Beta = -0.04$) او ($sig = 0.959$) په لرولو سره د کارکوونکو پر اجراتو باندې کوم د پام وړ تاثیر نه لري.

سپارښتني

- دا چې امتیازات د کارکوونکو د تسویق یو اساسي عامل دی نو د بشري سرچینو مدیریت دي خپل د امتیازاتو پلان دقیق او د وخت له تقاضا سره مطابق کړي.
- دا چې مسلکي کاري قوه د زیات کار او ښه اجراتو توان لري، موږ د داسې مسلکي کاري قوي ساتلو ته په هر حال اړتیا لرو نو د پوهنتون رهبري دي خپل امتیازي بستي وټولو ته د شته امکاناتو او د دوي د غوښتنو په نظر کې نیولو سره وړاندې کړي.
- ددې لپاره چې د امتیازاتو څخه د خپلو کامندانو رضایت اړوند معلومات ومومي نو په کلني ډول دي سروی یا څېړنه وکړي چې د امتیازاتو په برخه کې په کمه کچه رضایت حاصل سوي دي او مصارف یې څایه نه دي سوي.
- د غیري مالي امتیازاتو په پرتله دي مالي امتیازاتو ته ترجیح ورکړي.

نورو څېړنکو ته سپارښتنه

- موږ دا څېړنه يواځې په هلمند دولتي پوهنتون کي ترسره کړېده، تاسو ته مو سپارښتنه ده چې تاسي يې په ټولو خصوصي پوهنتونونو کي ترسره کړئ.
- موږ په دې څېړنه کي د امتيازاتو اغيزی د کارکونکو پر اجراتو ترسره کړل تاسي يې پر وظيفوي رضایت باندی وگوري.

اخځليکونه

- Adil, H., Qasim, M., & Shinwari, A. (2020). Effect of compensation packages on job satisfaction and employees' retention: A case of Jalalabad-based private universities of Afghanistan. *Unpublished manuscript*.
- Akter, N., & Mohammad, M. (2016). Effect of compensation on job performance: An empirical study. *BGC Trust University Bangladesh*, 8, ISSN 2349-4476.
- Alansari, R. M., Javed, U., Khuzam, Q., Saudi, J., Alansari, R. M., Keywords, A., & Management, P. (2021). The impact of rewards and compensation on employees' performance. *International Journal of Research*, 18(14), 135–145.
- Arul, D. (2019). *Compensation management*. India: Pondicherry University.
- Baledi, M., Mohammad, R., & Saed, A. (2020). The impact of compensation on improving employees. *Unpublished manuscript*.
- Chapter 1: Introduction. (2009). *Unpublished manuscript*.
- Chubb, C. (2011). *Performance management*. Brighton, UK: Institute for Employment Studies.
- Compensation management. (n.d.). *Unpublished manuscript*.
- Cubb, C. (2018). *Performance management*. Brighton, UK: Institute for Employment Studies.
- Dessler, G. (n.d.). *Human resource management* (13th ed.). Pearson Education.
- Hikmatullah Khadim. (n.d.). Service determining factors on Mohmand International Hospital customer satisfaction. *Unpublished manuscript*.

- Impact of compensation management practice on employees' performance of selected banks in Delta. (n.d.). *Unpublished manuscript*.
- Journal, S., Reflection, O. F., & Vol, B. (2019). Reflection on performance evaluation. *International Journal of Research and Reflection*, 2(1), 51–60.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.2533431>
- Kushe, K., & Lucky, V. (2022). Impact of compensation on employees' performance. *International Journal of Research Publication and Reviews*, 3(9), 183–188.
- Mohammadi, Q. (2021). Factors affecting employees' performance: A case of Kabul-based government employees. *Kardan Journal of Economics and Management Sciences*, November 2019.
<https://doi.org/10.31841/KJEMS.2021.85>
- Naidu, A. T. (2018). Impact of compensation on employee performance. *Journal of Business Studies*, 6(4), 1–7.
- Program, M., Amkop, S., Tamsah, H., Farida, U., Ybnu, M., & Kurniawan, R. (2021). Effect of career development and compensation on work commitment and its impact on employee performance. *Journal of Management Science*, 7224–7231.
- Sakshi Jaiswal. (2022). Impact of compensation on the employee's performance. *International Journal of Research in Business Studies*, September.
- Size, M. (2020). *Title not available*. Unpublished manuscript.
- Sj, E., & Thavakumar, D. (2015). The impact of compensation, performance evaluation, and promotion practices on employees' job performance: A study on insurance companies in Batticaloa District. *Journal of Business Studies*, 2008, 59–67.
- Thesis, Fulfillment, P., Requirements, T., & Management, I. (2018). Effect of compensation on employee productivity: The case of Kality Foods Manufacturing Factory, Addis Ababa. *Addis Ababa Science and Technology University*.
- Year, M. B. A. S., & Management, H. R. (n.d.). *MBA second year (Human Resource Management)*. School of Distance Education.

The Impact of Compensation on Employee's Performance in Helmand University

Mohammad Naim Kakar^{*1}, Abdul Malik Nzari², Farid Ahmad Barakzai³

^{1,2,3}, BBA Department, Economics Faculty, Helmand University

Corresponding Author Email: mohammadnaimkakar5@gmail.com

Abstract

This research has been conducted under the title of The Impact of Compensation on Employees performance (Helmand University). To find out the result of the research a questionnaires was prepared on the bases of Likert scale and was distributed to 117 employees of the concern university. Then the questionnaires were analyzed with the help of 27.0.2 SPSS version (A statistical package social science) which provide (80.3%) percent accomplishment accuracy. As this is an explanatory research and conducted on the bases of deductive approach and cross sectional design its Corn Back Alpha Gives (0.807) valid rate. And to test the normality of the data skewness provide (0.150) and kurtosis exhibits (0.521) normal distribution. And with the statement of The impact of compensation on employees performance regression test interpret Beta (0.281) with (0.018) sig. and the statement that financial compensation has valid impact on employees performance, regression analysis find out (0.569) =Beta and (0.000) sig. results and with non-financial compensation does not have impact on performance statement, regression present (-0.04) =Beta and (0.959) sig. result. So eventually to interpret above result: compensation has a valid impact over employee's performance in stated university. Financial (monitory) compensation gives true and valid consequences and in the other side non-financial do not exhibit valid impact over performance. One the bases of research finding the involved staff of the university is ready to contribute meaningful performance in condition to have sensible compensation system. 63% out of 100 staff member demonstrated that their compensation must be appraisal base and given over the post that the person works. So as the result recommend the university have to revise their compensation and remuneration strategies, considering other universities in the territory and keep its staff compensate with financial rewards in order to satisfy its employees and keep them inspire to provide better performance to meet the organization long and short term goals and vision.

Keyword: compensation, performance, Employees and Impacts.

Islamic Emirate of Afghanistan
Ministry of Higher Education
Helmand University

Leed Social Science Academic Journal

Volume:1   Issue: 2   Year:2025